

Deres referanse

Vår referanse
21/02760-1

Dato
11.08.2021

Åpent brev til politiske partier om bruk av personopplysninger i valgkamp

Datatilsynet sender dette åpne brevet til alle de politiske partiene som er representert på Stortinget. Formålet er å gi råd og veiledning om personvern hensyn i forbindelse med valget i september, spesielt med tanke på profilering av velgere og målretting av politiske budskap på digitale plattformer.

Målretting av politiske budskap er ikke nødvendigvis ulovlig eller problematisk, men regelverket setter klare krav til at det skal gjøres på en måte som ivaretar den enkeltes personvern. Dette gjelder ikke bare politiske partier, men alle som annonserer på sosiale medier og andre digitale plattformer.

I rapporten «[På parti med teknologien](#)» kartla Datatilsynet hvordan politiske partier målretter budskap mot velgere, blant annet ved annonsering på digitale plattformer og i form av direkte velgerkontakt ved husbesøk og ringekampanjer. Ett av våre funn var at norske partier var varsomme i sin bruk av mikromålretting av politiske budskap. Samtidig ga mange uttrykk for at de stoler på at tjenestene, appene og verktøyene de tar i bruk, er i tråd med personvernregelverket, uten å gjøre egne vurderinger.

Til tross for at digitale plattformer (slik som Facebook og Google) tilbyr mange attraktive måter å nå velgere på, så er det viktig å være oppmerksom på at det er dere selv som er ansvarlige for å ivareta personvernet til de dere skal nå ut til.

Datatilsynets råd ved målretting av politiske budskap

Vi erfarer at alle partier bruker sosiale medier i valgkampen. Dette innebærer også behandling av store mengder personopplysninger. På bakgrunn av dette har vi formulert noen råd til dere om håndtering av personopplysninger i valgkamp:

- **Bli kjent med personvernprinsippene:** All behandling av personopplysninger må skje i tråd med [personvernprinsippene](#). Dette involverer at behandlingen må være lovlig, rettfærdig og gjennomsiktig.
- **Vær åpen om hvordan personopplysninger blir brukt:** Informer godt om hvilke opplysninger som samles inn, hvor opplysninger er samlet inn fra, for hvilke formål og hvilke tredjeparter som har tilgang til informasjonen. Målretting av politiske

budskap uten informasjon om hvilke opplysninger som ligger til grunn for målrettingen kan være ulovlig.

- **Vær bevisst på hvilke typer opplysninger som dere behandler:** Det er i utgangspunktet forbudt å bruke opplysninger om den politiske oppfatningen (som er definert som en «[særlig kategori](#)» av personopplysninger i personopplysningsloven) til ikke-medlemmer uten gyldig samtykke. Dette gjelder også profilering og analyser knyttet til hva individuelle velgere sannsynligvis vil stemme. Dette betyr at informasjon må generaliseres og ikke rettes mot enkeltpersoner.
- **Inngående mikromålretting kan bryte personvernprinsippene:** Mikromålretting knyttet til personers sinnstilstand eller svakheter kan være urettferdig og er i så fall ulovlig.
- **Begrens innsamling og bruk av personopplysninger til det som er nødvendig for å nå formålet:** Hvis dere skal nå en bestemt velgergruppe, ikke samle inn mer opplysninger om den gruppen enn det som er nødvendig for å målrette budskapet.
- **Vær obs på hva slags informasjon dere samler inn ved for eksempel husbesøk eller ringeksjoner:** Dere bør ikke registrere personopplysninger om velgere dere har vært i kontakt med uten informert samtykke eller annet rettslig grunnlag. Vær oppmerksom på at digitale verktøy som brukes i forbindelse med husbesøk og ringeksjoner kan ha fritekstfelt hvor valgkampmedarbeidere registrerer mer informasjon enn dere har rettslig grunnlag for å behandle.
- **Ha oversikt over hvilke opplysninger som samles inn på nettsidene:** Rydd i hvilke informasjonskapsler (cookies) dere har installert og slett de dere ikke bruker. De informasjonskapslene som er installert, men som dere ikke bruker aktivt selv, kan likevel videresende informasjon om nettsidens brukere til for eksempel Facebook og Google.
- **Ha kontroll på tredjeparter:** Ha databehandleravtaler der hvor tredjeparter behandler persondata på deres vegne, som for eksempel ved identifisering av velgere som dere vil nå ut til. Dette vil tydeliggjøre ansvarsforholdet når politiske partier kjøper tjenester fra eksterne leverandører.

Hva skjer i Europa?

Det europeiske personvernrådet (European Data Protection Board) har en egen veiledning og uttalelser om målretting av budskap ved politiske valg. De mest relevante retningslinjene og uttalelsene for bruk av personopplysninger i politisk valgkamp er følgende:

- [Statement 2/2019 on the use of personal data in the course of political campaigns](#)
- [Guidelines 08/2020 on the targeting of social media users](#)

Hovedbudskapet er at partier må ha gyldige rettslig grunnlag for å målrette politisk reklame og at informasjon om en persons politiske ståsted generelt er ulovlig å behandle, med mindre man kan vise til et unntak fra forbudet. Videre konstaterer rådet at det er høy risiko for at man

behandler informasjon om en persons politiske ståsted hvis man bruker verktøy for å mikromålrette politiske budskap.

Personvernombud

Datatilsynet oppfordrer de partiene som i dag ikke har opprettet personvernombud, til å vurdere å gjøre dette. Et ombud er en ressursperson som kan styrke partiets kompetanse om personvern, og kan gi råd, både med tanke på valgkampen og øvrig behandling av personopplysninger.

I noen tilfeller er virksomheter pålagt å ha ombud. Det er opp til hvert enkelt parti å gjøre denne vurderingen i tråd med reglene i personvernforordningen artikkel 37 bokstav c). Dersom dere mener at dere *ikke* er forpliktet til å utpeke et personvernombud, bør dere foreta en grundig vurdering opp mot vilkårene i personvernregelverket.

[Dere kan lese mer om personvernombudsrollen her.](#)

Dersom dere har behov for rådgivning knyttet til bruk av personopplysninger i valgkampen, er dere velkommen til å kontakte [Datatilsynets veiledningstjeneste](#).

Med vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
direktør

Magnus Mühlbradt
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Mottaker(e): MILJØPARTIET DE GRØNNE
FREMSKRITTSPARTIET
HØYRE
SV - SOSIALISTISK VENSTREPARTI
KRISTELIG FOLKEPARTI
RØDT
Arbeiderpartiet
Senterpartiet
Venstre